

ECDL / ICDL Bazat e Kompjuterit
Syllabus Version 1.0

Qëllimi

Ky dokument detajon planin mësimor për ECDL / ICDL Bazat e Kompjuterit. Syllabusi përshkruan, nëpërmjet rezultateve të mësimit, njohuritë dhe aftësitë që një kandidat duhet të posedojë për ECDL / ICDL Bazat e Kompjuterit. Syllabusi gjithashtu ofron bazën e provimit teorik dhe praktik për këtë modul.

Copyright © 2009 ECDL Foundation

Të gjitha të drejtat e rezervuara. Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të riprodhohet në asnjë formë, përveç nëse lejohet nga ECDL Foundation. Kërkesat për leje për të riprodhuar materiale duhet të drejtohen në ECDL Foundation.

Përrjashtim i përgjegjësisë

Edhe pse Fondacioni ECDL ka punuar me shumë kujdes në përgatitjen e këtij botimi, nuk jep asnjë lloj garancioni si botues, në lidhje me tërësinë e informatave të cilat i përmban ky botim, si dhe ECDL Foundation nuk është përgjegjës dhe nuk e mban përgjegjësinë për ndonjë gabim, lëshim, pasaktësi, humbje ose dëmtim të çfarëdollojshëm që mund të jetë si pasojë e informacioneve, udhëzimeve apo këshillave që përmban ky publikim. Ndryshimet mund të bëhen nga ECDL Foundation në diskrecionin e vet dhe në çdo kohë pa paralajmërim.

Moduli Bazat e Kompjuterit

Ky modul përcakton konceptet themelore dhe aftësitë në lidhje me përdorimin e pajisjeve, krijimin dhe menaxhimin e fajllave, rrjeteve, dhe sigurimin e të dhënave.

Qëllimi i modulit

Kandidatet e suksesshëm duhet të jenë në gjendje të:

- Kuptojnë konceptet themelore që lidhen me Teknologjinë Informative të kompjuterëve, pajisjeve dhe software-ve.
- Startojnë dhe ndalin një kompjuter .
- Punojnë në mënyrë efektive në desktopin e kompjuterit duke përdorur ikona, dritare.
- Rregullojnë parametrat kryesor të sistemit operativ dhe zgjidhin opsionin e ndihmës.
- Krijojnë një dokument dhe ta printojnë atë.
- Dinë rreth koncepteve kyçe të menaxhimit të fajllave dhe të jenë në gjendje që në mënyrë efikase të organizojnë fajllat dhe follderat.
- Kuptojnë konceptet kyçe rreth ruajtjes dhe përdorimit të programit për ngjeshjen dhe ekstraktimin e fajllave të mëdhenj.
- Kuptojnë konceptet themelore mbi internetin dhe opsionet e konektimit si dhe të arrijnë të kyçen në internet.
- Kuptojnë rëndësinë e mbrojtjes së të dhënave dhe të pajisjeve nga malware si dhe rëndësinë për ruajtjen e të dhënave.
- Njohin ndikimin që ka TIK-u në ambient, qasjen dhe shëndetin e përdoruesit.

<i>Kategoria</i>	<i>Lëmi i njohurive</i>	<i>Ref.</i>	<i>Objektivat</i>	
1 Kompjuterët dhe Pajisjet	1.1 TIK	1.1.1	Definimi i termit Teknologjia e Informacionit dhe Komunikimit (TIK).	
		1.1.2	Identifikimi i llojeve të ndryshme të shërbimeve të TIK-ut / si: shërbimet e internetit , teknologjia mobile, Office aplikacionet produktive të Office-it	
	1.2 Hardware	1.2.1	1.2.1	Definimi i termit hardware. Identifikoni llojet kryesore të kompjuterëve si : Desktop , laptop, tabletë. Identifikoni llojet kryesore të pajisjeve si: smartphones, media players , kamera digjitale
			1.2.2	Definimi i termave: procesor, Random Access Memory (RAM), ruajtje. Kuptojnë ndikimin e tyre në ecurinë e përdorimit të kompjuterëve dhe pajisjeve.
		1.2.3	1.2.3	Identifikoni llojet kryesore të pajisjeve të jashtme të integruara si: Printerët, ekranet, skanerët, tastierat, mausët, kamerat, mikrofonat, folësit, docking stacion.

<i>Kategoria</i>	<i>Lëmi i njohurive</i>	<i>Ref.</i>	<i>Objektivat</i>
		1.2.4	Identifikimi i porteve të përbashkëta hyrëse/ dalësesi: USB, HDMI.
	1.3 Software dhe Licencimi	1.3.1	Definimi i termit software dhe dallimit midis llojeve kryesore të softwerave si: sistëmet operative, aplikacionet. Njohuria se software mund të jetë i instaluar në nivel lokal apo merret online .
		1.3.2	Definoni sistemin operativ afatgjatë dhe të identifikoni disa sisteme të përbashkëta operative
		1.3.3	Identifikoni shembuj të përbashkët të aplikacioneve si: Office productivity , komunikimet, rrjetave sociale, media , dizajni, aplikacionet mobile .
		1.3.4	Definoni termin End User License Agreement (EULA). Njeh faktin se software duhet të jetë i licencuar para përdorimit
		1.3.5	Të përshkruajë llojet e licencave të softuerit: pronësor, burime te hapura , version për testim, shpërndarës, freeware .
	1.4 Startimi, Ndalja	1.4.1	Të startoni një kompjuter dhe të hyni në të, sigurt duke përdorur një emër përdoruesi dhe fjalëkalim
		1.4.2	Log off, mbyllni, ristartoni një kompjuter duke përdorur rutinën e duhur.
2	Desktopi, Ikonat, Parametrat	2.1 Desktopi dhe Ikonat	2.1.1 Të përshkruajë qëllimin e desktopit dhe shiritit te detyrave.
		2.1.2	Identifikimi i ikonave të zakonshme siç janë ato që paraqesin: fajlla, foldera, aplikacione, printerë, drive-at , shortcut / emërtimet, recycle bin
		2.1.3	Krijoni, riemërtoni, zhvendosni, fshini një shortcut / emërtim.
	2.2 Përdorimi i Windows-it	2.2.1	Njohja e pjesëve të ndryshme të dritares: shiriti i titullit, shiriti i menysë, shiriti i veglave apo ribbon, shiriti i statusit, shiriti rrëshqitës
		2.2.2	Minimizimi, maksimizimi, përkatësisht, kthimi i madhësisë paraprake të dritares, zhvendosja, dhe mbyllja e dritares.

<i>Kategoria</i>	<i>Lëmi i njohurive</i>	<i>Ref.</i>	<i>Objektivat</i>
		2.2.3	Kalimi nga një dritare e hapur në një dritare tjetër të hapur.
	2.3		
	Veglat dhe Parametrat	2.3.1	Përdorimi i funksionit të ndihmës.
		2.3.2	Njohuritë mbi informatat themelore të sistemit, siç janë: emri i sistemit operativ dhe numri i versionit, RAM-i i instaluar.
		2.3.3	Ndryshimi i konfiguracionit të parametrave të desktopit, siç janë: data dhe koha, lartësia e zërit, ngjyrat, rezolucioni, prapavija e desktopit.
		2.3.4	Përcaktimi dhe shtimi i gjuhës në tastierë . Ndryshimi i gjuhës së përzgjedhur.
		2.3.5	Mbyllja e një aplikacioni qe nuk hapet..
		2.3.6	Instalimi deinstalimi i një aplikacioni.
		2.3.7	Lidhja e një pajisje (USB flash drive, kamere digjitale, media player) në një kompjuter. Ç'kyçja e një pajisje duke ndjekur rutinën e duhur.
		2.3.8	Fotografimi i ekranit, dritares aktive.
3	Rezultatet	3.1	Puna me tekste
		3.1.1	Hapja, mbyllja e një aplikacioni të përpunimit të teksteve. Hapja, mbyllja e një fajlli
		3.1.2	Shkruarja e tekstit në një dokument .
		3.1.3	Kopjimi, lëvizja e tekstit brenda një dokumenti ,dhe në mes dokumenteve të hapura. Vendosija e ekranit te fotografuar në një dokument.
		3.1.4	Ruajtja dhe emërtimi i një dokumenti.
		3.2	Printimi
		3.2.1	Instalimi, deinstalimi i një printeri. Shtypja e një faqe test.
		3.2.2	Përcaktimi i printer-it default nga lista e printerëve të instaluar.
		3.2.3	Shtypja e një dokumenti nga një program për përpunimin e teksteve.

<i>Kategoria</i>	<i>Lëmi i njohurive</i>		<i>Ref.</i>	<i>Objektivat</i>
			3.2.4	Ndërprerja, pauzimi dhe ristartimi i një detyre shtypjeje
4	Menaxhimi i Fajllave	4.1	Njohja me fajlla dhe foldera	4.1.1 Të kuptuarit se si një sistem operativ i organizon drive-at, follderat në një strukturë hierarkike.
			4.1.2	Hapja e dritares me qëllim të paraqitjes së emrit, madhësisë dhe lokacionit të folderit në disk.
			4.1.3	Ndryshimi i pamjes së fajllave dhe folderave të shfaqur si: pllaka, ikona, listuara, detajuara.
			4.1.4	Identifikimi i llojeve të përbashkëta të fajllave si: përpunimi i teksteve, kalkulimi i tabelave, prezantimi Portable Document Format (PDF) , fotografitë, audio, video, fajllat e komprimuar.
			4.1.5	Hap një fajll, folder, drive
			4.1.6	Njohja e praktikave të mira në emërtimin e folderave, fajllave: duke përdorur emra me kuptim për folderat dhe fajllat për të qenë më e lehtë gjetja dhe organizimi i tyre.
			4.1.7	Krijo një folder.
			4.1.8	Riemërto një, fajll, folder.
			4.1.9	Kërko një fajll sipas karakteristikave: i gjithë ose një pjesë e emrit të fajll-it duke përdorur wildcards nëse është e nevojshme, përmbajtjes datës së modifikuar.
			4.1.10	Shikoni listën e fajll-ave të përdorura së fundmi .
		4.2	Organizimi i Fajllave dhe Folderave	4.2.1 Selektimi individual i një fajlli, folderi të cilët mund të ndodhen pranë njëri tjetrit apo edhe jo.
			4.2.2	Radhitja e fajllave në rendin zbritës, ngritës sipas emrit, madhësisë, llojit dhe datës së modifikimit
			4.2.3	Kopjimi zhvendosja e fajllave dhe folderëve nga një folder në tjetrin, respektivisht nga një disk në tjetrin

<i>Kategoria</i>	<i>Lëmi i njohurive</i>	<i>Ref.</i>	<i>Objektivat</i>
		4.2.4	Fshirja e fajllave, folderëve dhe vendosja e tyre në Recycle Bin dhe rikthimi i tyre në lokacionin e mëparshëm.
		4.2.5	Zbrazja e Recycle Bin-it.
	4.3	Ruajtja dhe Komprimimi	
		4.3.1	Identifikimi i llojeve kryesore të pajisjeve për ruajtje si: hard disk i brendshëm, hard disk të jashtëm, drive i rrjetit, CD, DVD , Blu-ray Disk, USB flash drive, memory card, ruajtjen online të fajllave.
		4.3.2	Identifikimi i madhësisë së fajllave, folderave, matjet e kapacitetit të ruajtjes si: KB, MB, GB, TB.
		4.3.3	Hapësirën e disponueshme për ruajtje në një pajisje.
		4.3.4	Të kuptuarit e domethënies komprimim i fajllave.
		4.3.5	Komprimimi i fajllave, folderave.
		4.3.6	Ekstraktimi i fajllave të komprimuar nga një lokacion i caktuar në disk.
5	Rrjetet	5.1	Konceptet e rrjetave
		5.1.1	Definimi i termit rrjetat. Të përshkruajë qëllimin e një rrjeti: të shpërndaj ,qasja në të dhëna dhe pajisje të sigurta.
		5.1.2	Definimi i termit internet. Të identifikuarit e disa nga përdorimet e saj kryesore si : World Wide Web (WWW) , VoIP, e-mail, IM.
		5.1.3	Definimi i termit intranet, rrjet virtual privat (VPN) dhe njohuritë për përdorimin e tyre kryesor.
		5.1.4	Kuptoni çfarë do të thotë norma e transferimit. Kuptoni se si matët: bit për sekondë (BPS) Kilobits për sekondë (kbps), megabits për sekondë (Mbps), gigabit për sekondë (Gbps).
		5.1.5	Kuptoni konceptet e shkarkimit dhe ngarkimit në një rrjet.

<i>Kategoria</i>	<i>Lëmi i njohurive</i>		<i>Ref.</i>	<i>Objektivat</i>	
	5.2	Qasja ne rrjet	5.2.1	Identifikoni mundësitë e ndryshme për kyçje ne internet përmes: linjës së telefonit, telefonit celular, kabllor, wi- fi, wi- max , satelitit .	
			5.2.2	Definimi i termit Internet Service Provider (ISP). Identifikimi i opsioneve të rëndësishme gjatë abonimit ne internet si: shpejtësia e ngarkimit, shpejtësia e shkarkimit dhe kuota, shpenzimi.	
			5.2.3	Njohja e statusit të një rrjeti wireless: i mbrojtur / i sigurt, i hapur.	
			5.2.4	Kyçja në një rrjet wireless.	
6	Siguria dhe mirëqenia	6.1	Mbrojtja e te dhënave dhe pajisjeve	6.1.1	Njohja e rregullave/politikave të mira të password-it: ruajtja e password-it, ndërrimi i tij rregullisht, password-i duhet të ketë gjatësi adekuatë, mix adekuat i shkronjave dhe numrave në password.
			6.1.2	Definimi i termit firewall dhe përshkrimi i tij.	
			6.1.3	Kuptojnë rëndësinë që ka backup-i rregullt i të dhënave në një vend të largët.	
			6.1.4	Kuptojnë rëndësinë e përditësimit të rregullt të softuer-it me: anti-virus, aplikacione, sistem operativ softuerik.	
		6.2	Malware	6.2.1	Kuptojnë termin malware . Identifikimi i llojeve të ndryshme të malware-ve si: virus, worm , trojan , spyware .
			6.2.2	Jenë të vetëdijshëm se si malware-et mund të infektojnë një kompjuter ose pajisje .	
			6.2.3	Përdorimi i softuer-it anti - virus për të skanuar një kompjuter.	
		6.3	Shëndeti dhe Green IT	6.3.1	Njohja e mënyrave për të ndihmuar sigurimin e mirëqenies së shfrytëzuesve gjatë përdorimit të kompjuterit siç janë: pauzat e nevojshme,pozita e uljes , ndriçimi i duhur...

<i>Kategoria</i>	<i>Lëmi i njohurive</i>	<i>Ref.</i>	<i>Objektivat</i>
		6.3.2	Njohja e opsioneve për kursimin e energjisë: zbatimi i konfigurimeve për ta ndalur automatikisht monitorin, vënia automatike në gjendje “sleep” të kompjuterit, ç’kyçja e kompjuterit
		6.3.3	Njohja e opsionit të riciklimit të komponentëve kompjuterike, tonerit të printerit si dhe letrës .
		6.3.4	Njohja me opsionet e shumta për rritjen e mundësisë së qasjes / aksesit si: njohja e zërit (voice recognition), lexuesi softuerik i ekranit, përforcuesi i ekranit, on- screen keyboard, kontrasti i lartë.